REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Uprava za zaštitu kulturne baštine
KLASA: 612-08/19-01/1701
URBROJ: 532-04-02/1-19-1
Zagreb, 18. lipnja 2019.

Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

n/r Željko Turk, dipl.oec.
predsjednik Udruge gradova

Palmotićeva 25
10 000 Zagreb

Predmet: Opći kriteriji za ugradnju bankomata u zaštićenim povijesnim jezgrama
- informacije, daju se

Poštovani,

u kulturno povijesnim cjelinama koje su atraktivna turistička odredišta zamjetan je nagli porast broja uređaja za mijenjanje ili podizanje gotovog novca – bankomata, pri čemu njihova postava nije više vezana samo uz poslovne prostore banaka već se pojavljuju individualno kao lako dostupne mjenjačnice popraćene s ekscesivnim reklamnim vizualnim identitetom.

Bankomati se postavljaju na pročelja zgrada u najosjetljivijim povijesnim ambijentima u prizemljima prostora u privatnom vlasništvu, dostupnim izravno s ulice, pri čemu se postava bankomata odvija na temelju međusobnog interesa vlasnika prostora i vlasnika bankomata.

Prema čl. 62, Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Konzervatorski odjeli ovlašteni su utjecati na način postave različite urbane komunalne opreme, elemenata vizualne komunikacije pa tako i uređaja za mijenjanje ili podizanje gotovog novca, izdavanjem posebnih uvjeta i prethodnog odobrenja za navedeni zahvat u prostoru.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ne regulira broj uređaja u odnosu na jedinicu prostora, jer osim fizičkog i vizualnog utjecaja na ambijent, distribucija

gotovog novca pripada sferi tržišta, uvjeta i slobode poslovanja koji se u gradovima odvijaju temeljem niza drugih propisa koje provode druga javnopravna tijela.

Budući da prekomjerni broj bankomata predstavlja problem uočen ne samo od konzervatorske službe već i od brojnih građana, gradskih uprava i posjetitelja, nužno je da se kao obavezne odredbe Odluka o komunalnom redu gradova uvrste konzervatorske smjernice kojima će se regulirati pitanje uvjeta za postavljanje bankomata u kulturno povijesnim cjelinama, kroz zajedničku suradnju gradskih tijela i konzervatorske službe.

S obzirom na znatno veći broj komunalnih redara od samog broja konzervatora, predlažemo da se postupanje u vezi nelegalno postavljenih bankomata i njihovog eventualnog uklanjanja odvija u nadležnosti komunalnog redarstva.

U pogledu primjene Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara na ovu problematiku, prilikom izrade konzervatorskih smjernica koje se ugrađuju u Odluke o komunalnom redu gradova uvjetuje se sljedeće:

- bankomat i tehnika njegove ugradnje ne smiju oštetiti kulturno dobro i njegove dijelove;
- mjesto i način ugradnje ovise o arhitektonskim, stilskim i funkcionalnim obilježjima zgrade koja ne smiju biti ugrožena;
- na mjestima gdje je postava uređaja prihvatljiva, zahtijeva se vizualna neutralnost postave - vidljiv može biti samo operativni dio bankomata (ekran i tipkovnica).
- ugradnja bankomata nije prihvatljiva na zidanim dijelovima pročelja, izvan ostakljenih dijelova građevinskih otvora te ne smije zadirati u povijesnu građevnu strukturu, odnosno arhitektonsko oblikovne elemente (kameni okviri, povijesna stolarija i sl.);
- nije prihvatljivo postavljanje bankomata na pojedinačno zaštićenim kulturnim dobrima, osim na građevinama koje su izvorno projektirane za bankarske institucije;
- ugradnja bankomata nije prihvatljiva unutar stilski oblikovanih izloga (kao npr. izlozi s drvenim profanacijama ili dekorativnim detaljima, posebnim vrstama ostakljenja i sl.).
- nije prihvatljivo postavljanje dodatnih reklama, svjetlosnih uređaja, kao ni dodatnog osvjetljenja bankomata;
- nije prihvatljivo postavljanje više bankomata u jednom građevinskom otvoru;
- postavljanje više bankomata nije moguće na povijesnim pročeljima, već unutar jednog poslovnog prostora koji će se tretirati kao zajednički poslovni prostor za smještaj nekoliko bankomata različitih tvrtki.
- ne dozvoljava se postavljanje samostojećih bankomata na javnim prostorima, uličnim koridorima, zelenim površinama, povijesnim gradskim parkovima unutar kulturno povijesnih zaštićenih cjelina.

Mnogi gradovi u Republici Hrvatskoj su, kroz vrlo detaljne odredbe odluka o komunalnom redu, uvrstili konzervatorske smjernice koje su regulirale pitanje

komunalne i javne opreme, terasa ugostiteljskih objekata, reklama, pa je kroz primjere dobre prakse, i postavljanje bankomata potrebno regulirati navedenim odlukama.

Pozivamo vas da u cilju prikupljanja primjera dobre prakse, ovom Ministarstvu dostavite informacije o odredbama Odluka o komunalnom redu koje su ovo pitanje već regulirale odnosno da nas izvijestite nakon što uključite odgovarajuće odredbe.

Također, pozivamo vas da stupite u kontakt s nadležnim konzervatorskim odjelima, a za dodatne informacije možete se obratiti Ministarstvu kulture, Upravi za zaštitu kulturne baštine.

S poštovanjem,

POMOĆNIK MINISTRICE

Davorin Rukavić, dipl. ing. arh.

Republika Hrvatska MINISTARSTVO KULTURE ZAGREB

Dostavlja se:

1. **Konzervatorskim odjelima - svima**
2. **Kabinet ministrice**